

O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI JIZZAX FILIALI

ISSN 2181-3884

ZAMONAVIY ILMIY-TEXNIK TADQIQOTLAR

xalqaro jurnali

Vol. 2 No. 3

2026

**International Journal of
Contemporary Scientific
and Technical Research**

**Volume 2 Issue 3
2026**

**Zamonaviy ilmiy-texnik
tadqiqotlar xalqaro jurnali**

**3-son
2026**

**Международный журнал
современных научно-
технических
исследований**

**Том 2 Выпуск 3
2026**

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

Xalqaro ilmiy-elektron jurnali

Tahrir kengashi raisi:

P.f.d., prof., O.X. Turakulov

Bosh muharrir:

A.A. Abdumalikov

Tahrir kengashi mas'ul kotibi:

D.M. Jomurodov

Tahririyat hay'ati:

1. B.f.d., prof., S. Murodova (O'zMU Jizzax filiali, UZB)
2. P.f.n., prof., S. Usmanov (O'zMU Jizzax filiali, UZB)
3. T.f.n., dos., S. Tavboev (O'zMU Jizzax filiali, UZB)
4. F.f.d., prof., N. Djusupov (O'zDJTU, UZB)
5. T.f.d., dos., S. Ruzimov (TTPU, UZB)
6. P.f.d., prof., G. Lekerova (SKU, KZH)
7. DSc., Ali Coşkan (ASUI, TR)
8. T.f.d., prof., D. Irgasheva (TATU, UZB)
9. T.f.d., prof., I. Siddikov (NRU TIIAME, UZB)
10. T.f.n., dos., S. Eshkabilov (NDU, US)

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro elektron jurnali (International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research) O'zMU Jizzax filiali Kengashining qaroriga asosan tashkil etilib, 2022-yil 9-sentabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №038200 raqami bilan ro'yxatidan o'tkazilgan, shuningdek davlatlararo standartlar talabi asosida O'zbekiston Milliy kutubxonasidan jurnal uchun 2181-3884 ISSN raqami olingan.

© "O'zMU Jizzax filiali" – 2023

Tahririyat manzili:

130100, Jizzax viloyati, Jizzax shahri,
Sh.Rashidov Shox ko'chasi, 259-uy.

BOSHLANG'ICH SINIF TEXNOLOGIYA DARSLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

I.X. Turakulova
N.A. Xolmuratova

A. Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti, dekan, dotsent.
Sh. Rashidov tumani MMTB tasarrufidagi 1-sonli maktab, o'qituvchi.

Annotatsiya.

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf texnologiya darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari o'rganiladi. Raqamli vositalarning o'qitish samaradorligini oshirish, o'quvchilarning faolligini kuchaytirish va ta'lim natijalarini yaxshilashdagi ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, maqolada raqamli vositalarni ta'lim jarayoniga samarali integratsiya qilish bo'yicha amaliy takliflar beriladi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, ta'lim, texnologiya darslari, o'qitish usullari, o'quvchi, o'qitish texnologiyalari.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГИИ В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ

И.Х. Туракулова
Н.А. Холмуратова

Джизакский государственный педагогический университет имени А. Кадыри,
декан, доцент.
общеобразовательная школа № 1 отдела дошкольного и школьного образования
Шараф-Рашидовского района, учитель.

Аннотация.

В статье рассматриваются вопросы использования цифровых технологий на уроках технологии в начальных классах. Освещается значение цифровых средств в повышении эффективности обучения, активизации учебной деятельности учащихся и улучшении образовательных результатов. Кроме того, предлагаются практические рекомендации по эффективной интеграции цифровых средств в образовательный процесс.

Ключевые слова: цифровые технологии, образование, уроки технологии, методы обучения, учащийся, технологии обучения.

EFFECTIVENESS OF USING DIGITAL TECHNOLOGIES IN TECHNOLOGY LESSONS IN PRIMARY SCHOOL

I.X. Turakulova
N.A. Xolmuratova

A. Qodiriy Jizzakh State Pedagogical University, Dean, Associate Professor.
Education of Sharof Rashidov District, Teacher.

Abstract.

This article examines the use of digital technologies in technology lessons in primary school. It highlights the role of digital tools in improving teaching effectiveness, increasing students' engagement, and enhancing learning outcomes. The article also provides practical recommendations for the effective integration of digital tools into the educational process.

Keywords: digital technologies, education, technology lessons, teaching methods, students, teaching technologies.

Kirish. Globallashuv jarayonida barcha sohalarda bo'lgani kabi ta'lim tizimida, xususan, umumiy o'rta ta'lim maktablari boshlang'ich sinflarida "Texnologiya" fanini o'qitishda ham zamonaviy talablar asosida ta'lim sifatini yanada oshirish taqozo etilmoqda. Milliy o'quv dasturlari asosida o'qitish jarayonida raqamli texnologiyalardan samarali

foydalanish o'quvchilarning kreativ kompetentligini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu esa raqamli texnologiyalar asosida boshlang'ich sinflarda texnologiya fani darslarini tashkil etish va o'tkazishga doir o'quv materiallarini strukturalashtirish, texnologiya fani darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanishning tashkiliy-metodik modeli hamda uni amaliyotga joriy etishning didaktik ta'minotini takomillashtirishni taqozo etadi. Bu borada yurtimizda zarur shart-sharoitlar yaratilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-son "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmonining 3-bobida "o'quvchilar uchun raqamli texnologiyalardan foydalanishning umumiy darajasini oshirish maqsadida umumta'lim maktablarining asosiy o'quv dasturlariga doimiy o'zgartirishlar kiritish"ga doir topshiriqlar belgilab qo'yilgan [1].

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilim olish jarayonini yanada sifatli va samarali tashkil etishga, kognitiv faoliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Boshlang'ich ta'limda o'tiladigan fanlarning integratsiyasi haqida dastlabki darslarda kichik misollar orqali o'quvchilarga tushuncha berib borish lozim va bunda, albatta, raqamli texnologiyalardan foydalanish o'rinli. Misol tariqasida birgina texnologiya fanini qaraydigan bo'lsak, dars jarayonlarida raqamli texnologiyalarning boshqa fanlar bilan bog'lanishini ko'rishimiz mumkin. Boshlang'ich sinf texnologiya darslarida raqamli texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning zamonaviy bilim va ko'nikmalarni egallashiga yordam beradi. Raqamli vositalar ta'lim jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qiladi, bu esa o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Shuningdek, texnologiyalar yordamida o'qituvchi o'quvchilarning natijalarini tezda baholab, individual yondashuvni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu, o'z navbatida, ta'lim sifatini yaxshilashga olib keladi.

Raqamli texnologiyalarni boshlang'ich sinf texnologiya darslarida qo'llash borasida fikr yuritilganda, ularning vazifasi, o'tilayotgan mavzuga mosligi va o'quvchilarda shakllantirilishi lozim bo'lgan kompetensiyalar bilan bog'liqligini inobatga olish zarur [3-4].

Xususan, Peplarning fikricha, raqamli texnologiyalarning tarkibiy qismi bo'lgan mediani boshlang'ich sinf o'quvchisiga nisbatan oladigan bo'lsak, san'atni yaratish uchun muhim uchta keng tushunchaga olib keladi: a) o'quv jarayonida faol ishtirok etishga; b) o'quvchining kelajakdagi o'zining ishi bilan bog'liq ekanligini tasavvur qilishi, bu o'rganishga ortiqcha qiziqishni uyg'otadi va avvalgi tajribalariga asoslanadi; c) keng jamoatchilik uchun muhim bo'lgan loyihalarni yaratish [3]. Bunday tushunchalar konstruktivizmning ijtimoiy-madaniy nazariyalari bilan bir qatorda badiiy va estetika nazariyalari bilan ham bog'lanadi [2-5].

Yana bir tadqiqotda esa texnologiyalarni yosh xususiyatiga qarab tanlash bo'yicha xulosalar berilgan. Xususan, boshlang'ich sinflarda harakatli animatsiyalar bo'yicha umumiy bilimlar hosil qilinsa, yuqori sinflarda videomateriallar bilan ishlash bo'yicha malaka shakllantirish tavsiya qilinadi.

Boshlang'ich sinf texnologiya darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samarali tomonlarini quyidagicha keltirishimiz mumkin.

1. **Tezkor va aniq fikrlar olish:** O'quvchilar smart doskalar orqali interaktiv mashqlarni bajarib, tezkor tarzda natijalar olishlari mumkin. Bu o'qituvchiga o'quvchilarning bilim darajasini tezkor baholash va ularning qaysi mavzularni yaxshiroq o'rganganini aniqlashda yordam beradi.

2. **Hamkorlikda guruh bilan ishlash:** Raqamli platformalar o'quvchilarga guruh bo'lib ishlash imkonini beradi. Masalan, o'quvchilar birgalikda matematik masalalar va boshqa fanlardagi mashqlarni bajarishlari va muammolarni birgalikda yechishlari mumkin. Bu, o'z navbatida, jamoa bilan ishlash va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantiradi.

3. **Kreativlik va interaktiv fikrlashni oshirish:** Raqamli texnologiyalar (kompyuterlar, planshetlar, interaktiv taxtalar) boshlang'ich sinf o'quvchilariga dars mashg'ulotlaridagi mashqlarni bajarishda interaktiv usullarni taqdim etadi. Masalan, matematik simulyatsiyalar yoki o'yinlar orqali o'quvchilar mavzuni o'rganishning qiziqarli usullarini topadilar. Bu esa ularning o'qish jarayoniga ko'proq jalb bo'lishiga yordam beradi.

4. **Innovatsion fikrlash:** Raqamli texnologiyalar yordamida o'qituvchilar doimiy ravishda yangi materiallar, metodikalar va mashqlarni taqdim etishlari mumkin. Bu esa dars mashg'ulotlarini zamonaviy va dolzarb qiladi, o'quvchilarga eng so'nggi zamonaviy bilimlarni olish imkoniyatini beradi.

5. **Maqsadli o'rganish jarayonini nazorat qilish:** O'qituvchilar raqamli platformalar orqali o'quvchilarning yutuqlarini kuzatib borishlari, ular qanday mavzularni yaxshi tushunganligini va qaysi sohalarida yordam kerakligini aniq bilishlari mumkin. Bu dars jarayonini samarali boshqarishga yordam beradi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar yordamida individual yondashuv orqali darsni individual o'qish sur'atiga moslashtirish mumkin. O'qituvchining raqamli ko'nikmalarini oshirish hamda texnik infratuzilma yaratish zarurati ortadi. Raqamli texnologiyalarni texnologiya darslariga joriy qilish o'quvchilarga quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

Interaktivlik: O'quvchilar dars mashg'ulotlarini o'z fikrlash qobiliyati asosida tushunish imkoniga ega bo'ladilar. Bu o'quvchilarga texnologiya darslaridagi masalalarni turli shakllarda hal qilishni o'rgatadi va o'zlashtirishni osonlashtiradi.

Individual yondashuv: Har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos individual darslarni tashkil etish mumkin. Bu metod boshlang'ich ta'limda juda muhimdir, chunki har bir o'quvchi o'z sur'atida o'qishi kerak.

Vaqt va resurslarni tejash: Onlayn resurslar orqali o'quvchilar va o'qituvchilar darslarni istalgan joyda va vaqtda olib borishlari mumkin. Bu metod ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi va vaqtdan samarali foydalanishni ta'minlaydi.

Muayyan sharoitdan kelib chiqib aytadigan bo'lsak, raqamli texnologiyalarni boshlang'ich ta'lim tizimida texnologiya darslarida qo'llash jarayonida ba'zi bir muammolar yuzaga kelishi mumkin, masalan:

1. Texnik vositalarning ta'minoti: Ba'zi hududlarda internet tezligining pastligi yoki zarur texnik vositalarning yo'qligi o'quvchilarga ta'lim olishda qiyinchilik tug'dirishi mumkin.

2. O'qituvchining raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'nikmalari: Raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash uchun o'qituvchilar o'z raqamli ko'nikmalarini muntazam ravishda yangilab borishlari zarur. Bu esa o'qituvchilarning o'z malakalarini oshirishga bo'lgan ehtiyojni oshiradi.

3. O'quvchilarni raqamli texnologik vositalarga muvofiqlashtirish: Ba'zi o'quvchilarda raqamli texnologiyalarni ishlatish uchun zarur ko'nikmalar bo'lmasligi mumkin, bu esa o'qish jarayonini sekinlashtirishi va samaradorligini pasaytirishi mumkin.

Tavsiya. Muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun ta'lim muassasalari: a) raqamli pedagogikaga yo'naltirilgan o'qituvchilarni tayyorlash dasturlariga mablag' sarflash dars mashg'uloti vazifasini qoniqarli bajarishga yordam beradi; b) raqamli texnologiyalardan foydalanib, an'anaviy o'qitish metodikasini takomillashtirish dars samaradorligini oshiradi; c) raqamli bo'linishni bartaraf etish uchun barcha o'quvchilarga texnologiyalardan teng foydalanish imkonini ta'minlash zarur.

Ushbu omillarni hal qilish orqali maktablar raqamli texnologiyalarning potensial afzalliklarini maksimal darajada oshirishi va o'quvchilarni raqamli kelajakka tayyorlaydigan o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Shunday ekan, yuqorida biz sanab o'tgan muammolar yuzaga kelishining oldini olish uchun, albatta, boshlang'ich sinf o'qituvchisi o'z ustida tinmay ishlashi, bugungi zamon bilan hamnafas bo'lishi zarur.

Umuman, xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar texnologiya darslarida an'anaviy o'qitish uslubiyati ustiga qurilgan bo'lib, interaktiv, samarali va o'quvchilarga yo'naltirilgan o'quv tajribalarini taklif etadi va shu bilan birga, raqamli texnologiyalar o'quvchilarning kundalik hayotida uchraydigan texnologik jihozlardan foydalanishga yaqindan yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-son "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni.
2. Axmedova S. Boshlang'ich ta'lim tizimida raqamli texnologiyalar asosida matematika darsini tashkil etish // *International Journal of Science and Technology*. – 2025. – № 2.
3. Karomatillo J. Texnologiya darslarida raqamli texnologiyalarni qo'llash // *New Renaissance*. – 2023. – № 9.
4. Xusayinova G. Abdurasulovna. Raqamli ta'limdan texnologiya darslarida foydalanish samaradorligi // *Ijodkor o'qituvchi*. – 2023. – Vol. 3, № 30. – B. 88–94.
5. Chen C. M., Huang S. H. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qishiga raqamli o'yinlarni kiritishning motivatsiya va muvaffaqiyatga ta'siri // *Ta'lim texnologiyasini tadqiq qilish va rivojlantirish*. – 2012. – Vol. 60, № 1. – B. 143–160.